

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769

G.K.

EK:

-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.

Murat KOCUM
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435

G.K.

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870

G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225

G.K.

7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN TACETTİN BAYIR'IN
TBMM 7/47571 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

7/47571

SORULAR

İzmir'in Seferihisar ve Menderes ilçeleri sınırları içerisinde 4 farklı şirkete ait ruhsat alanları bulunmaktadır. Bunlar; 2150 İşletme Ruhsatlı Saha (Karen Kahramanmaraş Elektrik Üretim A.Ş.), 2107 İşletme Ruhsatlı Saha (Küçük Menderes Enerji Petrol Jeotermal Maden Elektrik Üretim Mühendislik ve İnşaat Anonim Şirketi), 1586 Arama Ruhsatlı Saha (Küçük Menderes Enerji Petrol Jeotermal Maden Elektrik Üretim Mühendislik ve İnşaat Anonim Şirketi), 2106 İşletme Ruhsatlı Saha (İzmir Jeotermal Enerji San. Tic. A.Ş.- RSC Elektrik Üretim İnş. Tur. Ltd. Şti.)

Bu ruhsat alanların her birinde jeotermal ile ilgili faaliyetler sürmektedir. 2106 ruhsat alanında bulunan Jeotermal Enerji Santrali aktif olarak çalışmaktadır. Diğer ruhsat alanlarında ise jeotermal kaynak arama sondajları yapılmakta ve Jeotermal Enerji Santrali, Rüzgâr Enerji Santrali, Güneş Enerji Santrali kurulması planlanmaktadır.

2150 numaralı ruhsat alanı içerisinde kalan Seferihisar İlçesine bağlı Orhanlı Mahallesi, Gökçam Mevkii, 157 ada 2 parselde, şirketin daha önce başka bir alan için almış olduğu "ÇED Gerekli Değildir" kararına istinaden "ÇED Yönetmeliği Kapsam Dışı" karar verilerek 2 adet jeotermal sondaj arama kuyusu açılmıştır. 157 ada 2 parsel Zeytin Ağaçlı Tarla niteliğinde olmasına rağmen burada bulunan tüm zeytin ağaçları kesilmiştir. Ayrıca 157 ada 2 parselde giden resmi bir yol olmadığı için şirket kendi araçlarını, sondaj faaliyetlerinde kullandığı tüm araçları ve personeli köylünün özel arazisine izinsiz bir şekilde yol açarak geçirmiştir. Orhanlı köylüleri kendi özel arazilerini korumak için bu yola hendek kazmış, tel örgü çekmiştir. İzinsiz faaliyetlerden dolayı 99 köylü bu projeye dava açarak ve hukuk mücadelelerini sürdürmektedirler.

1586 ve 2017 numaralı ruhsat alanı içerisinde ise Küçük Menderes Enerji Petrol Jeotermal Maden Elektrik Üretim Mühendislik ve İnşaat Anonim şirketi tarafından 37,5 Mwe Jeotermal Enerji Santrali ve Yardımcı Kaynak (Ges+Res) Tesisleri Projesi yapılmak istenmektedir. Bu proje için 11 Haziran 2021 tarihinde Halkın Katılımı Toplantısı Orhanlı köylülerinin yaşam alanlarını savunmaları, kendilerine ve doğalarına zarar verecek bu projeyi istememeleri üzerine yapılamamıştır. Projenin ÇED süreci devam etmektedir. Bölgenin, organik tarımın ve "Erkence" zeytininin merkezi olduğunu belirten Orhanlı köylüleri ise bir an önce bu yıkıcı projelerden vazgeçilmesini istemektedirler.

Bu bağlamda;

1-İzmir'in en fazla organik ürün sağlanan merkezlerinden biri olan hurma, narenciye, şevketi bostan, üzüm, çilek, yabani armut, yaz sebzelerinin ve en çok da Erkence zeytinini üretildiği, hatta Erkence zeytininin gen. merkezi niteliğindeki Orhanlı köyüne, jeotermal enerji projelerinin yapılmasını doğru bulmakta mısınız?

2-Bin yıllık zeytin ağaçları ile ünlü olan ve marka değeri taşıyan bir yerin, jeotermal enerji santral alanı olarak tanıtılacak olmasından rahatsızlık duymayacak mısınız?

3-Orhanlı köyü, Gökçam Mevkii, 157 ada 2 parselde yapılmak istenen proje hangi aşamadadır? İzmir Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı söz konusu yer ile ilgili, "ÇED Kapsam Dışı" raporu vermiş midir? Verilmesinde ki amaç nedir? Orhanlı Köyünün tarım arazilerine yapılmak istenen Jeotermal sondaj kuyularının tarımsal ürünleri nasıl etkileyeceği araştırılmış mıdır?

4-37,5 Mwe Jeotermal Enerji Santrali ve Yardımcı Kaynak (Ges+Res) Tesisleri Projesi hangi aşamada? Halkın Katılımı Toplantısı'nda halk projeyi istemediğini belirttiği halde bu projenin yapılmasına nasıl izin verilecektir?

5-Türkiye'de yapılan Jeotermal Enerji Santrallerinin verdiği zararlar araştırılmış mıdır? Emek yoğun tarım yapıldığı bir alan Jeotermal Enerji Santrali projesi ile nasıl riske atılabilir?

6-İzmir'in Seferihisar ilçesine bağlı Orhanlı köyüne yapılması planlanan projeler hayata geçtiğinde üretimle hayatlarını devam ettiren yöre halkı yaşamlarını nasıl sürdürecektir?

CEVAP

Ülkemizde planlanan ve ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza başvurusu yapılan her Jeotermal Enerji Santrali projesinin ÇED süreçlerinde, seçilen alanın ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; topografyası, arazi özellikleri ve kullanım durumları, ulusal enerji iletim şebekelerine göre konumu, proje için seçilen sahanın yer aldığı coğrafi bölge ve iklim özellikleri, karayolları ve yerleşim merkezlerine göre konumu, arkeolojik ve kültürel varlıklar ile ilişkisi, doğal koruma alanları ve milli parklarla olan ilişkisi, zirai ve sanayi durumu ve aday sahanın lojistik konumu, bölgenin nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri, doğal afet durumu, tarım, turizm, toprak, su, hava ve atmosferik koşulları, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (ÇED Yönetmeliği'nin Ek-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi de dikkate alınarak) ve benzeri özellikleri dikkate alınmaktadır.

Ayrıca Jeotermal enerji santralleri ile ilgili ÇED süreci içerisinde özellikle DSİ Genel Müdürlüğü, projenin kurulacağı ilin Sağlık İl Müdürlüğü ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Bakanlığımızca oluşturulan inceleme ve değerlendirme komisyonunda yer almakta olup, ilgili kurumların görüşleri doğrultusunda gerekli tüm tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.

Bununla birlikte; Kurulması planlanan jeotermal enerji santrali projeleri hakkında Bakanlığımız tarafından yürütülen ÇED süreci dahilinde öncelikle, proje yeri ve etki alanının hava, su, toprak ve gürültü açısından mevcut kirlilik yükü belirlenmekte olup, konunun uzmanları tarafından bilimsel olarak hazırlanan raporlar (Hava Kalitesi Değerlendirme Raporu vb), doğrultusunda Çevre Mevzuatında belirlenen sınır değerlerin aşılmaması için ayarlanmaktadır. Bu raporlar her bir tesis özelinde normal durum ve kötü durum senaryosu dikkate alınarak gerek münferit gerekse kümülatif değerlendirmeleri içerecek şekilde hazırlanmaktadır.

Dolayısıyla ile, ÇED sürecinde, Jeotermal Enerji Santrallerinin çevreye etkileri ile bu etkileri önlemeye yönelik yapılacak çalışmalar ortaya konulmakta ve olumsuz etkilere karşı alınacak önlemler detaylı incelenmektedir. Ayrıca İşletme aşamasında meydana gelebilecek herhangi bir olumsuzluk halinde ise gerek İl Müdürlüğümüz gerekse de Bakanlığımız denetim birimi tarafından ani denetimler de yapılmakta ve idari yaptırımlar (para cezası, faaliyeti kapatma vb) uygulanmaktadır.

Bilindiği üzere; Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması ile jeotermal kaynak arama projelerinin 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ÇED Yönetmeliğine tabi olması ve mezkur yönetmeliğin Ek-1 listesinde kalması durumunda Bakanlığımıza, Ek-2 listesinde yer alması yada Ek-2 listesinde belirtilen eşik değerinin altında kalması durumunda da ilgili Valiliğin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne başvurular yapılmaktadır.

İzmir Valiliği Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı tarafından ÇED Kapsam Dışı verilmesi mümkün değildir.

İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü kayıtlarında yapılan incelemede;

Seferihisar İlçesi, Kavaklı-Akyar-Ilıkpınar Mevkiinde yapılması planlanan "Jeotermal Kaynak Arama Sondajı" (3 adet) projesi için verilmiş 03.08.2016 tarih, E-2016279 nolu ÇED Gerekli Değildir kararı bulunduğ u,

Bakanlığımızın Madencilik Faaliyetleri Uygulama Talimatları ("Daha önce ÇED Yönetmeliğ i kapsamında değ erlendirilmiş arama faaliyetlerinde, karar verilen ruhsat sahasında aynı yöntemle yapılacak ilave arama çalışması olması durumunda mevcut karara esas taahhütlere uyulması kaydıyla ÇED Yönetmeliğ i hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmamakta...") hükmü gereğ i, Aynı sahada, Orhanlı Mahallesi mevkiinde, 157 ada 2 parsel içerisinde ilave olarak yapılması planlanan 2 adet sondaj kuyusu faaliyeti için 02/09/2020 tarih ve 63252 sayılı yazımız ile ÇED Yönetmeliğ i kapsam dış ı görüş ü verildiğ i,

"ÇED Gerekli Değ ildir" kararına ve "ÇED Kapsam Dış ı" görüş üne karşı aç ılan davada İzmir 3. İdare Mahkemesinin "Yürütmeyi Durdurma" kararı verdiğ i 05/07/2021 tarihinde Müdürlüğ ümüze tebliğ edildiğ i hususları tespit edilmiştir.

Bu faaliyetler Jeotermal Elektrik Santrali projeleri olmayıp, jeotermal kaynak arama ve seracılık faaliyetleri kapsamında bu kaynakların kullanımı/iş letilmesi faaliyetleridir.

İzmir İli Cumaovası (Menderes), Seferihisar İlçeleri, Orhanlı ve Yebiköy Mahalleleri Mevkii'nde Küçük Menderes Enerji Petrol Jeotermal Maden Elektrik Üretim Mühendislik ve İnşaat A.Ş. tarafından yapılması planlanan "37,5 MWe Jeotermal Enerji Santrali ve Yardımcı Kaynak (GES+RES) Tesisleri" projesi hakkında, ÇED Yönetmeliğ i EK-III' de yer alan ÇED Genel Formatı çerçevesinde hazırlanan dosya 21.08.2020 tarihinde Bakanlığımıza sunulmuş 11.06.2021 tarihinde Halkın Katılım Toplantısı gerçekleştirilmiş, Halkın Katılım Toplantısında halktan gelen görüş, öneriler ile İnceleme Değ erlendirme Komisyonu'nda yer alan kurumların kendi görev ve yetkileri çerçevesinde vermiş oldukları görüşler doğrultusunda hazırlanan proje Özel formatı 25.06.2021 tarihinde verilmiş olup 37,5 MWe Jeotermal Enerji Santrali ve Yardımcı Kaynak (GES+RES) Tesisleri" projesi ÇED süreci halen Bakanlığımızda devam etmektedir.